

βίντος ό, Πόντ. (Άμισ. Κολων. Κοτύωρ. Σεμέν.)
βίντος Πόντ. (Κρώμν. Τραπ.) φίντος Πόντ. (Χαλδ.)
Έκ του ρ. βιντιώ.

Τό έντομον οΐστρος ιδίως ό τών βοών ένθ' άν.: Φρ.
'Ο βίντος έσέβεν άτον (έπί άνησύχου άνθρώπου) Κοτύωρ.
Συνών. μυγα.

βίντσι τό, σύνηθ.

Έκ του Άγγλ. *winch*.

Βαροϋλκον έν πλοίω ή επί άποβάθρας χρησιμεϋον
πρός φόρτωσιν και έκφόρτωσιν έμπορευμάτων.

βιντιώ Πόντ. (Κοτύωρ.) βιντιάω Πόντ. Μέσ. βιν-
τιάομαι Πόντ. βιντιάομαι Πόντ. (Άμισ.) βιντιάομαι
Πόντ. φιντιάομαι Πόντ. (Χαλδ.) βιντιάομαι Πόντ.
(Τραπ.) βιντιάομαι Πόντ. βοσιόν Τσακων.

Έκ του άρχ. βινητιώ.

1) Όργω προς συνουσίαν, βινητιώ Πόντ. (Κοτύωρ. κ.ά.)

2) Μέσ. οΐστροηλατούμαι, επί βοών Πόντ. (Άμισ. Κο-
τύωρ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων.: 'Εφιντιάν το βούδ' Χαλδ.
'Εβιντιάγαν τὰ χτήν' Τραπ.: Φρ. 'Εβιντιάσε (έπί του τρέ-
χοντος έδω κ' εκεί και μη θέλοντος νά ήσυχάση) Κοτύωρ.

βιόλα ή, (I) κοιν. άβιόλα Μύκ. διόλα πολλαχ.

Τό Λατιν. *viola*.

Εΐδη φυτών της δημώδους οικογενείας των λουλουδιών

1) Της τάξεως των σταυρανθών (cruciferae), τὰ ία των
αρχαίων, ήτοι α) Τοϋ γένους ματθαιολίας (mathiola)
ματθαιολία ή πολιά (mathiola incana) διαφόρων ποικι-
λιών (βιόλα άπλή ή διπλή, άσπρη, μαβιά, κόκκινη) κοιν.
Συνών. άβγελοπον λλεά, βιολέττα 1, μανιτεά, χερ-
ντά, β) Τοϋ γένους τοϋ χειράνθου (cheiranthus) χά-
ρανθος ό κοινός (cheiranthus cheiri) τό μήλινον ίον των
αρχαίων, κίτρινη βιόλα κοιν. Συνών. κίτρινη χερντά,
μανιτεά. 2) Της τάξεως των ιωδών (violaceae) ίον
τό εϋοσμον (viola odorata) διαφόρων ποικιλιών τό
κατ' έξοχήν άνθος των Άθηνών κοιν. Συνών. βιο-
λέττα 2, γιούλι, μενεξές. 3) Τό φυτόν διόσανθος
ό καρϋόφυλλος (dianthus caryophyllus) της τάξεως των
καρϋοφυλλωδών (caryophyllaceae) Κρήτ. Συνών. βιο-
λέττα 3, γαρifaλτά. [**]

Ή λ. και ώς όνομα γυναικός Θήρ. Κύθηρ. κ.ά.

βιόλα ή, (II) σύνηθ.

Τό Ίταλ. *viola*. Ή λ. και παρὰ Σομ.

1) Μέγα βαρύφωνον βιολίον σύνηθ. 2) Βιολίον Κρήτ.
Νάξ. (Χαλκ.) Συνών. βιολί 1. 3) Έπτάχορδος λύρα
Θράκ. (Αίν.) 4) Έργαλειόν τι τοϋ άνεμομύλου Θήρ.
Νάξ. (Φιλότ.)

βιολάκι τό, σύνηθ. διολάκιν Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.)

Ύποκορ. τοϋ οϋς. βιολί διά της καταλ. -άκι.

Μικρόν βιολίον. Συνών. βιολάριν, βιολούδιν.

βιολαράς ό, άμάρτ. βκιολαράς Κύπρ.

Έκ του οϋς. βιολί και της καταλ. -αράς.

Βιολιτζής, ό ίδ., Κύπρ. Ή λ. και ώς έπων. Κρήτ. (Βιάνν.)

βιολαριά ή, άμάρτ. βιολαρά Κρήτ.

Έκ του οϋς. βιόλα και της καταλ. -αρά.

Τὰ υπό τοϋ ιερέως προς τό έκκλησίασμα διανεμόμενα
άνθη εις ώρισμένας θρησκευτικάς τελετάς. Συνών. ρο-
δαρά.

βιολάριν τό, Κύπρ.

Ύποκορ. τοϋ οϋς. βιολί διά της καταλ. -άριν.

Βιολάκι, ό ίδ.

βιολάρις ό, Λυκ. (Λιβύσσ.) βκιολάρις Κύπρ. δκιο-
λάρις Κύπρ.

Έκ του οϋς. βιολί και της καταλ. -άρις.

Βιολιτζής, ό ίδ.

βιολάρισι ή, Κύθν. Σίκιν. γιολάρισι Κύθν.

Έκ του άμαρτ. ρ. βιολάρω, ό έκ του οϋς. βιόλα (II).

Ό τοίχος επί τοϋ όποιου στρέφεται ό άξων τοϋ άνε-
μομύλου.

βιολατζής ό, Θήρ. Ζάκ. Κεφαλλ. κ.ά. διουλατζής
Κυδων.

Έκ του οϋς. βιόλα (II) και της καταλ. -τζής.

Βιολιτζής, ό ίδ.

βιολάτορας ό, Κρήτ. (Σέλιν. κ.ά.) Μεγίστ.

Έκ του οϋς. βιολί και της καταλ. -άτορας.

Βιολιτζής, ό ίδ. Ή λ. και ώς έπων. Κρήτ.

βιολέττα ή, κοιν. βκιολέτ-τα Κύπρ. άβιολέτα Θήρ.
βιελέττα Σίκιν. άβιελέττα Θήρ. βιορέττα Χίος άβιο-
ρέττα Α Maidhof Neugr. Rückw. 1 άβιέροττα Ίων. (Κρήν.)
βλοέττα Κέρκ. (Άργυράδ). βλοέτ-τα Ρόδ. άβλοέτ-τα Σύμ.
έβλοέττ'α Ρόδ. διολέττα πολλαχ. διουλέττα Θράκ. (Αίν.)
Λέσβ. Σύμ. Στερελλ. (Άράχ.) δκιολέτ-τα Κύπρ. διολέ-
τα Τήλ. διαλέττα Θεσσ. (Ζαγορ.) Στερελλ. (Εύρυταν. Λοκρ.)
Τό Ίταλ. *violetta*.

1) Βιόλα (I) 1 κοιν. 2) Βιόλα (I) 2 κοιν. 3) Βιό-
λα (I) 3 κοιν. 4) Τό φυτόν νάρκισσος ό ταζέττιος (narcissus
tazetta) της τάξεως των άμαρϋλλιδωδών (amaryllidaceae)
Ίων. (Κρήν. Σμύρν.) Συνών. ζαμπάκι, μανουσάκι.

Ή λ. και ώς κύριον όν. πολλαχ. και ώς τοπων. Πε-
λοπν. (Τρίπ.) [**]

βιολεττά ή, Σίκιν.

Έκ του οϋς. βιολέττα και της καταλ. -τά.

Τό φυτόν τοϋ άνθους βιολέττα.

βιολεττίς επίθ. Πάρ.

Έκ του οϋς. βιολέττα και της καταλ. -ίς.

Ό έχων τό χρῶμα της βιολέττας, ίόχρους. Συνών.
λουλακάτος, μενεξελός.

βιολευτό τό, Ζάκ. —ΒΚριμπά Έλλην. άμπελογρ. 35
ΓΞενοπ. Λάουρ. 184.

Έκ του επίθ. *βιολευτός < *βιολεύω.

Εΐδος σταφυλής χρώματος έρυθροϊώδους.

βιολί τό, βιολίν Λυκ. (Λιβύσσ.) βκιολίν Κύπρ.
βιολί κοιν. και Τσακων. βιουλί βόρ. ιδίωμ. φιολ-λί Σύμ.
φκιολ-λάι Ρόδ. φθολ-λάι Ρόδ. βιελί Ίων. (Καράμπ.
Κρήν.) Χίος βιελ-λί Μεγίστ. βγιλ-λιν Λυκ. (Λιβύσσ.)
ιβγίλι Μακεδ. (Βελβ.) διολίν Πόντ. δκιολίν Κύπρ. διό-
λιν Κύπρ. διολί πολλαχ. δκιολί Κύπρ. διουλί πολλαχ.
βορ. ιδίωμ.

Έκ του οϋς. βιόλα (II). Ή λ. και παρὰ Σομ. Διά τόν
τύπ. διολί ίδ. Άνθ Παπαδοπ. Γραμμ. βορ. ιδίωμ. 21 και
ΧΠαντελίδ. Φωνητ. 36.

1) Μουσικόν όργανον τετράχορδον κοιν. και Πόντ.
Τσακων.: Πρώτο βιολί (τό όξύν ήχον παράγον βιολί). || Φρ.
Ή κοιλιά του παίζει βιολί (έπί τοϋ λίαν πεινῶντος, συνών.
φρ. παίζει λαοϋτο-ταμποϋρά). Τό ίδιο βιολί (έπί τοϋ
έμμένοντος και επαναλαμβάνοντος τοϋς ίδίους λόγους ή τοϋ
έπιδεικνύοντος την ίδιαν συμπεριφοράν κττ.) "Ο,τι τὰ τοϋ πής,
αὐτός τό βιολί του (έξακολουθεϊ τά ίδια) σύνηθ. Τοϋ βιουλί
κι τοϋ λαβοϋτον (έπί των συμφωνούντων και άρμονίαν άποτε-
λούντων) Σάμ. Σά μάθ' οϋ πονακός διουλί κ' ή κάττα μαν-

τουλίνου (οὐδέποτε) Λέσβ. *Πρόσουπου διονλί* (ἐπίμηκες) Α.Ρουμ. (Φιλίππου.) || Παροιμ. *Ἄν δὲ ξέρης νὰ χορεύης, τί σοῦ φταίει τὸ βιολί;* (ἐπὶ τῶν αἰτιωμένων ἄλλων διὰ πράγματα ὀφειλόμενα εἰς τὰς ἰδίας τῶν ἐλλείψεις) Ζάκ. *Πίσω εἶν' τῆς λύρας ὁ χαβᾶς καὶ τοῦ βιολιοῦ γι' ἀντάρα* (βρα-δύτερον θὰ ἀνακύψουν αἱ δυσκολίαι) Πελοπν. *Ἄλλα λέει ἡ λύρα μου τὸ ἄλλα τὸ βιελ-λί μου* (ἐπὶ τῶν ἀποκρινομένων ἀσύμφωνα πρὸς τὰς ἐρωτήσεις) Μεγίστ. Συνών. *βιόλα* (II) 2, *βιολίνι*, *βιολίνο*, *βιολούνι* 1. 2) Πληθ., ἐν γένει ἔγχορδα μουσικά ὄργανα ὀρχήστρας σύνθηθ. : *Παίζουν τὰ βιολιά σύνθηθ.* || Φρ. *Βγάνω βιολιά* (καλῶ ὀργανοποιώντας πρὸς διασκέδασι) Κύνθ. || Παροιμ.

Ὅ,τι βγάλαμε 'ς τὰ ξένα, | 'ς τὰ βιολιά καὶ 'ς τὴν ταβέρα (ἐπὶ σπατάλων) Αἴγιν. *Γύμους χώρ'ς κριάρ' κὶ παν'γύρ' χώρ'ς βιουλιά δὲ γίνιτι* (τὰ καλὰ ἀποκτιῶνται διὰ θυσιῶν) Ἡπ. *Ἐγὼ γύρεψα λύρα κ' ἐκεῖνος ἔφερε διολιά* (ἐπὶ ἀσυνεννοη-σίας) Θράκ. (Τσακίλ.) 3) Εἶδος ἰχθύος τοῦ γένους τῶν σελαχοειδῶν ὁμοίου πρὸς βιολί Κύνθηθ. Κύπρ. Πελοπν. (Λακων.) Σίφν. Συνών. *εἶνα*, *φτυάρι*. 4) Ζωύφιον εἰσδύον εἰς τὸ σῶμα τῶν ἰχθύων *λεξ.* Βλαστ. 5) Χαρ-ταετὸς ὁμοιος πρὸς βιολί Πελοπν. (Αἴγ.) Στερελλ. (Μεσο-λόγγ.) 6) Πληθ. *διολιά*, εἰς τὴν συνθηματικὴν γλῶσσαν οἱ ὀφθαλμοὶ Θράκ. (Σοφίδ.)

βιολίνι τό, ἀμάρτ. *βιουλίν'* Μακεδ. (Κοζ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βιολίνο*.

Βιολί 1, ὁ ἰδ.

βιολίνο τό, Ζάκ. Καλαβρ. (Μπόβ.)

Τὸ Ἰταλ. *violino*.

Βιολί 1, ὁ ἰδ.

βιολιστής ὁ, ἀμάρτ. *διολιστής* Εὐβ. (Αὐλωνάρι.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βιολί* καὶ τῆς καταλ. -*στής*.

Βιολιτζίης, ὁ ἰδ.

βιολιτζής ὁ, σύνθηθ. *βιολιτζής* Σκόπ. κ.ά. *βιουλ'-τζής* βόρ ἰδιώμ. *βιολιτζή* Τσακων. *βιελουτζής* Ζάκ. *διολιτζής* Ἀθῆν. Βιθυν. Πελοπν. (Κορινθ. Τρίκκ.) κ.ά. *διολιτζής* Εὐβ. (Κουρ.) κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βιολί* καὶ τῆς καταλ. -*τζής*.

Ὁ παίζων βιολίον, ὁ ἐπαγγελματίας βιολιστής ἔνθ' ἄν. : Παροιμ. *Ἀγάπα ἡ Μάρω τὸ χορὸ κ' ἦρε κὶ ἄντρα βιολιτζή* (ἐπὶ τῶν ἐπιτυχανόντων ὅ,τι ἀκριβῶς ἐπιθυμοῦν) πολλαχ. Ὁ *βιολιτζής* ἄλλαξε, ὁ *χαβᾶς* δὲν ἄλλαξε (ἀλλάζουν τὰ πρόσω-πα, ἀλλὰ τὰ συστήματα παραμένουν τὰ ἴδια) Πελοπν. (Φεν.) Συνών. *βιολαράς*, *βιολάρις*, *βιολάτορας*, *βιολα-ιτζής*, *βιολιστής*.

βιολοντσέλλο τό, σύνθηθ. *βιολαντσέλλο* πολλαχ. *βιολεντσέλλο* *λεξ.* Ἡπίτ. *τσέλλο* πολλαχ.

Τὸ Ἰταλ. *violoncello*. Τὸ *τσέλλο* κατὰ συγκ.

Εἶδος μεγάλου βαρυφώνου βιολίου.

βιολούντιν τό, Κύπρ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. *βιολί* διὰ τῆς καταλ. -*οῦδιν*.

Βιολάκι, ὁ ἰδ.

βιολούνι τό, Χίος *βιελούνι* Ἰων. (Κρήν.) Χίος (Πυργ. Χαλκ. κ.ά.) *γελούνι* Χίος (Μεστ.) *διαλούνι* Χίος (Μεστ.)

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *violone*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) *Βιολί* 1, ὁ ἰδ., ἔνθ' ἄν. 2) Πληθ., τὰ μουσικά ὄρ-γανα ἐν γένει ἔνθ' ἄν. : *Παίζ-ζουν τὰ διαλούνια τσαὶ χορεύουν* Μεστ. || Ἄσμ.

Βιελούνια φέρτ' ἀπὸ τὴν Χιό, *βιελούνια* πὺ τὴν Πόλι Χίος.

βιολώνω Θήρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βιόλα*.

Προσαρμόζω εἰς τὸν ἄξονα τοῦ μύλου τὸ ἐργαλεῖον *βιόλαν* (II) 4 : *Βιολώνω τὸ ἄξονι*.

βιομηχανία ἡ, λόγ. σύνθηθ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *βίος* καὶ *μηχανή*.

Ἐργασία μηχανικὴ διὰ τῆς ὁποίας μετατρέπονται πρῶται ὕλαι εἰς εἶδη χρήσιμα διὰ τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου.

βιοπαλαιστής ὁ, λόγ. σύνθηθ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *βίος* καὶ *παλαιστής*.

Ὁ μοχθῶν διὰ νὰ κερδίσῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

βιόπιστος ἐπίθ. Πόντ. (Οἶν.) *διόπιστος* Πόντ. (Οἶν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βίος* καὶ τοῦ ἐπίθ. *πιστός*.

Ὁ ἀγαπῶν πολὺ τὸν πλοῦτον, φιλάργυρος. Συνών. *παραδόπιστος*.

βίος ὁ, σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Ἰνέπ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὁφ. Τραπ.) Σύμ. Σῦρ. *βίγιος* Πόντ. *βίους* Σάμ. Στερ-ελλ. (Αἰτωλ. Ἀράχ.) *βίο* Πόντ. (Ὁφ.) *διε* Τσακων. *βιός* Α.Ρουμ. (Σωζόπ. Φιλίππου.) Θράκ. (Σαρεκκλ. Ση-λυβρ.) Ἰμβρ. Καππ. (Σινασσ.) Κεφαλλ. Μακεδ. (Πάγγ. Παλαιοχ.) Σάμ. — *λεξ.* Πρω. Δημητρ. *βίος* τό, Α.Ρουμ. (Μεσημβρ.) Ἀνδρ. (Κόρθ.) Ζάκ. Κίμωλ. Κρήτ. Κύνθηθ. Κύπρ. Μύκ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. κ.ά.) Σίφν. Σύμ. *βίους* Θεσσ. (Ζαγορ.) Λυκ. (Λιβύσσ.) Μακεδ. (Δίβρ. Σισάν.) Στερελλ. (Κεφαλόβρ.) *βίον* Πόντ. (Κοτύωρ. Κρώμν. Τραπ. Χαλδ.) *βίο* Κάσ. *βιός* σύνθηθ. *βκιός* Κύπρ. *βιόν* Ρόδ. *βιό* σύνθηθ. καὶ Καππ. (Ἀνακ. Ποτάμ. Σίλ.) *βζό* Κάλυμν. *ὀβιό* Καππ. (Φλογ.) *διός* Μεγίστ. *διό* Κύνθ. *βιοιό* Ἡπ. Πληθ. *βία* Στερελλ. (Δεσφ.) *βιά* Ἡπ. *βίοτα* Πόντ. (Οἶν.) *βίγιota* Πόντ. *βίeta* Πόντ. (Τραπ.) *βίηta* Πόντ. (Τραπ.) *βίeta* Πόντ. *βιοιόta* Ἡπ. *βιονιόta* Ἡπ. (Ζαγόρ.) *βιάta* Θράκ. (Ἀδριανούπ. Σουφλ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *βίος*. Τὸ *βιοιό* ἐκ τοῦ πληθ. *βιοιόta*.

1) Ἡ ζωὴ σύνθηθ. : *Λιὰ βίου* (καθ' ὅλην τὴν ζωὴν). *Εἶ-δα πολλὰ 'ς τὸ βίο μου. Ζῆ ἕνα βίο ἄθλιο. Δὲν εἶναι βίος αὐ-τός!* (δὲν ὑποφέρεται τέτοια ζωὴ!) σύνθηθ. *Αὐτὸς ἔχει κά-ταρ' ἀπὸν τοοὶ 'ονεῖς του νὰ ζῇ τὸ βίος* εὐτὸ Ἀπύρανθ. *Ἐγι-ναν πλούσιοι γιὰ ὅλο τὸ βίος* τῶνε Νάξ. || Φρ. *Βίους σκυλλή-σιους* (ἀθλία ζωὴ) Ἀράχ. *Αὐτὸς εἶναι βίος καὶ πολιτεία* (ἐπὶ ἀνθρώπου πολλὰ πράξαντος ἢ παθόντος, ἢ φρ. ἐκ τῶν συναξαρίων ὅπου αἱ βιογραφίαι τῶν ἁγίων φέρουν τὸν τίτλον «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν δεῖνα») σύνθηθ. *Βίος καὶ ἱστορία* (ἐπὶ διηγούμενου μακρὰν καὶ ἀνιαρὰν ἱστορίαν) Ἰόνιοι Νῆσ. || Ἄσμ.

Μοῖρα μου, δάδ' μ' ἐμοίρασες, μ' ἐμοίρασες, 'ς τὸ δάσο καὶ *μοῦ 'γραψες 'ς τὸ βίο μου ποτὲ νὰ μὴ γελᾶσω*

Κρήτ. 2) Τὰ διάφορα περιστατικὰ τῆς ζωῆς σύνθηθ. : *Ἀρχίζει καὶ λέει τὸ βίο του* σύνθηθ. *Ἐλα ν' ἀκούσης τὰ δ'κά μ' τὰ βία* Στερελλ. (Δεσφ.) 3) Βιβλίον περιέχον τὸν βίον ἁγίου σύνθηθ. : *Ἀγοράζει - πουλάει βίους ἁγίων.* Συνών. *φυλλάδα*. 4) Ἱστορία, ἀφήγησις Θήρ. Πελοπν. (Μεσσ.): *Θὰ σοῦ εἰπῶ ἄλλο βίος* Μεσσ. 5) Τρόπος τοῦ ζῆν, δια-γωγὴ Πελοπν. (Μεσσ.): *Τὸ βίος του δὲν εἶναι καλό.* 6) Μετῶν. ἄνθρωπος κακῆς διαγωγῆς Μακεδ. (Παλαιοχ.) : *Νὰ ἤξιρα τέτοιους βιός ποῦ ἦταν, δὲ θὰ τοὺν ἔβαζα μέσα.*

7) Ἡ εἰς ἀκίνητα ἢ χρήματα περιουσία, τὰ ἀγαθὰ σύνθηθ. καὶ Καππ. (Ἀνακ. Ποτάμ. Σίλλ. Σινασσ.) Πόντ. (Ἰνέπ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Οἶν. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Τσακων. : *Ἐχει ἀλογάριστο - μεγάλο - πολὺ βιός.* *Ἐδωκε 'ς τὴν κόρη του ὅλο του τὸ βιός.* *Βρῆκε βιός ἀπ' τὸν πατέρα του.* *Ἐφαγε ὅλο του τὸ βιός 'ς τὰ χαρτὰ σύνθηθ.* *Ἐφαγε*

